

не направи това, което е длъженъ да направи.

— Недѣйте говори така за баща си, господинъ Джорджъ.

— Господи! Та азъ нѣмамъ лоши намѣрения! . . .

— Толкова по-добър! Отнасяйте се винаги както трѣбва. Мислете колко хора има, на които благоденствието е въ вашитѣ рѣцѣ. Не се отдалечавайте отъ вашата майка. Не подражайте на тия млади момци, които забравятъ майкитѣ и се прѣдаватъ на разни безумия и безчинства. Помнете това, господинъ Джорджъ. Много хубави нѣща добриятъ Богъ ни дава по два пѣти, но майка ни дава само веднажъ. Почитайте своята майка, господинъ Джорджъ. Вие ще бждете нейната утѣха. Нали се обѣщавате?

— Да, каза сериозно Джорджъ. Азъ ще се съобразявамъ съ твоитѣ думи, чичо Томъ; но и ти бжди спокоенъ. Както казахъ тази сутринъ на леля Хлои, азъ ще направя пакъ да се върнете при насъ. Азъ ще прѣправа твоята колиба и когато порастна, ти ще имашъ единъ салонъ, постланъ съ хубави килими. Не губи надежда, чичо Томъ! Ти имашъ още много да живѣешъ.

Хели се показа прѣдъ ковацницата и държеше желѣзата.

— Внимавайте, господине, каза Джорджъ, азъ ще съобща на родителитѣ си какъ се отнасяте вие съ чичо Томъ.

— На добъръ часъ! каза търговецътъ.

— Азъ мисля, че вие трѣбва да се срамувате отъ това, дѣто цѣлия си животъ прѣкарвате да купувате хора и да ги оковавате въ желѣза като животни. Това е отвратително занятие!

— Докато се намиратъ такива, които купуватъ мже и жени, азъ не намирамъ за нечестно да имъ продавамъ.

— Азъ нѣма да правя нито едното, нито другото, когато встѣпя въ всички права. Азъ нѣкога се гордѣхъ, че съмъ роденъ въ Кентуки, но сега се червя за това!

Съ тия думи Джорджъ така величествено се изправи на коня си, като че ли виждаше всички свои съотечественици дълбоко повлияни отъ неговитѣ думи.

— Сбогомъ, чичо Томъ! Не се обезкуражавай!

— Сбогомъ, господинъ Джорджъ! каза чичо Томъ, като изглеждаше съ възхищение момчето. Нека всемогщиятъ те благослови! Малцина сж въ Кентуки като тебе.

Синътъ на господинъ Шелби се отдалечи. Стариятъ негръ го слѣдваше съ очи, докато той съвсѣмъ се изгуби и докато шумътъ на конскитѣ копита не замръ въ далечината. Това бѣ послѣдниятъ изгледъ и послѣдниятъ шумъ, които напомняха на бѣдния робъ за неговото домашно огнище; но той почувствува една сърдечна топлина, когато си науми за долара, който великодушното момче бѣше окачило на врата му. Томъ напипа драгоцѣнния споменъ и го притисна до гърдитѣ си.

— Слушай какво ще ти кажа, обърна се къмъ него Хели, като се качваше на каруцата, дѣто захвърли желѣзата. Азъ съмъ наклоненъ да се отнасямъ добъръ съ тебе, както правя съсь всичкитѣ си негри. Азъ никога не съмъ жестокъ съсь своитѣ роби и се мжча да се отнасямъ съ тѣхъ колкото се може по-добъръ. За своята благосклонность къмъ тебе азъ искамъ да имашъ добро поведение и да не се опитвашъ да ме разигравашъ. Негритѣ устройватъ различни комедии, но азъ съмъ навикналъ и при мене не минаватъ такива. Когато стоятъ мирно и не се опитватъ да бѣгатъ, тѣ много добъръ прѣкарватъ съ мене. Въ противенъ случай, ако азъ почна да се отнасямъ злѣ съ тѣхъ, грѣшката не е моя, а тѣхна.

Томъ заяви, че той и не е помислялъ да бѣга. Прѣпоржкитѣ на господина Шелби бѣха излишни, тѣй като тѣ бѣха дадени за човѣкъ, на когото краката бѣха оковани съ желѣза. Но Хели обичаше да води такива разговори съсь своята стока. Така той мислѣше да внушава довѣрие и да се прѣдвардва отъ разни неприятни случайности.